

POLIGRAFIA I WYDAWNICTWA	NORMA BRANŻOWA		BN-65
	Zasady składania wzorów chemicznych		7440-04
Rules of composition of chemical formulae	Principes de composition des formules chimiques	Правила набора химич- еских формул	Grupa katalogowa 1694
			Setzregeln der chemischen Formeln

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są zasady składania wzorów chemicznych, ręcznie lub na maszynie do składania w stopniach podstawowych 6, 8 i 10 punktów.

1.2. Określenia

1.2.1. Odmiana normalna — rodzaj czcionki o oczku właściwym dla danego stopnia pisma umieszczonym na normalnej (zasadniczej) linii pisma.

1.2.2. Odmiana górna (frakcja górna) — rodzaj czcionki o zmniejszonym oczku, właściwym dla danego stopnia pisma, umieszczonym na równi z górną linią pisma.

1.2.3. Odmiana dolna (frakcja dolna) — rodzaj czcionki o zmniejszonym oczku właściwym dla danego stopnia pisma umieszczonym na dolnej linii pisma.

1.2.4. Odmiana środkowa pełna — rodzaj czcionki o oczku właściwym dla danego stopnia pisma umieszczonym na środku górnej płaszczyzny słupka czcionki w ten sposób, że oczko wypełnia tę płaszczyznę lub jej szerokość całkowicie.

1.2.5. Odmiana środkowa niepełna — rodzaj czcionki o zmniejszonym oczku umieszczonym na środku górnej płaszczyzny słupka czcionki w ten sposób, że oczko wypełnia tę płaszczyznę w szerokości częściowo.

1.2.6. Pionowy system składania — składanie najpierw części zawierającej najwięcej symboli w pionie, a następnie rozbudowywanie wzoru w poziomie.

1.2.7. Poziomy system składania — składanie najpierw części zawierającej najwięcej symboli w poziomie, a następnie rozbudowywanie wzoru w pionie.

1.2.8. Wzór jednowierszowy — wzór nie przenoszony, mieszczący się całkowicie w jednym wierszu.

1.2.9. Wzór wielowierszowy — wzór przenoszony jednokrotnie lub wielokrotnie, nie mieszczący się całkowicie w jednym wierszu.

1.2.10. Wzór jednostopniowy — wzór rozbudowany tylko w poziomie.

1.2.11. Wzór wielostopniowy — wzór rozbudowany w pionie oraz w poziomie.

1.3. Podział. Wzory dzielimy ze względu na ilość wierszy na jednowierszowe i wielowierszowe, ze względu na ilość stopni w pionie — na jednostopniowe i wielostopniowe.

1.4. Normy związane

BN-65/7440-05 Zasady składania wzorów matematycznych

2. ZASADY SKŁADANIA

2.1. Wytyczne ogólne

2.1.1. Sposób składania

2.1.1.1. Skład ręczny. Wzory należy składać w wierszowniku zamkniętym na zasadniczy format. Przy wielostopniowych wzorach strukturalnych należy stosować zależnie od budowy wzoru poziomy lub pionowy system składania.

2.1.1.2. Skład maszynowy. Wzory należy składać w zasadniczym formacie. Można stosować tylko poziomy system składania.

2.1.2. Ustawienie

2.1.2.1. Wzory jednowierszowe należy środkować. Dopuszcza się składanie od lewego brzegu z uwzględnieniem wcięcia stosowanego w danym wydawnictwie (publikacji).

2.1.2.2. Wzory wielowierszowe należy środkować. Dopuszcza się składanie w taki sposób, aby pierwszy wiersz wzoru rozpoczynał się od lewej strony wcięciem takim, jakie jest stosowane w danym wydawnictwie, a ostatni lub najdłuższy z przenoszonych wierszy wzoru był przesunięty do prawej strony i miał na końcu justunek wielkości wcięcia stosowanego w danym wydawnictwie.

W całym wydawnictwie należy stosować jednolitą zasadę ustawienia wzorów.

2.1.3. Odstęp. Między wierszami wzoru należy stosować odstępy $4 \div 6$ p.

Centralne Laboratorium Poligraficzne

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Graficznego dnia 16 kwietnia 1965 r. jako norma obowiązująca w zakresie zasad składania wzorów od dnia 1 stycznia 1966 r. (Mon. Pol. nr 30/1965 poz. 169)

cd. tablicy

Grupa	Określenie lub rysunek znaku	Sposób składania				
		Rodzaj pisma	Justunek		Inne wymagania	
			Wyszczególnienie	Wymagania		
Symbole, indeksy, współczynniki, przystawki cyfrowe i literowe, wartościowość i znaki ładunku	Współczynniki	proste, odmiana normalna	po między współczynnikami a symbolami $4P + 5O_2 \rightarrow 2P_2O_5$	1 p.	nie określa się	
	Oznaczenie stężenia (m—molarność, n—normalność)		po między oznaczeniem stężenia a wzorem chemicznym $2n NH_4Cl$	2 p.		
	Przystawki cyfrowe		po między przystawkami $1,3,5-(CH_3)_3C_6H_3$ 1-chloro-2,4,6-trójnitrobenzen	bez justunku		oddzielać od siebie tylko przecinkami bez odstępów, łącząc je dywizem z symbolem lub nazwą
	Przystawki literowe łacińskie i greckie	odmiana normalna	po między przystawką a nazwą lub wzorem chemicznym <i>o</i> -dwuchlorobenzen <i>α,β</i> -dwuchloroketon			przystawkę łączyć dywizem
	Wartościowość (I, II, III itp.)	proste, odmiana normalna w stopniach 5 i 6 p. lub górna	po między symbolami a wartościowością $HCl^{VII}O_4$			nie określa się
	Znaki ładunku + ⊕ - ⊖	odmiana środkowa pełna w stopniach 5 i 6 p. lub górna	po między symbolami a znakami ładunku $Cu^{2+} + 2NO_3^- + Na^+ + Cl^-$			zależnie od adiustacji składać obok symboli na górnej linii pisma lub nad symbolami
Nawiasy i klamry	() []	odmiana środkowa pełna górna i dolna	po między nawiasami a symbolami $Ca(OH)_2$		wg BN-65/7440-05	

2.3. Wytyczne specjalne

nie objętych niniejszą normą obowiązuje sposób składania

2.3.1. Składanie innych elementów nie objętych normą.

nia uzgodniony pomiędzy wydawcą a drukarnią.

W przypadku składania elementów wzorów chemicznych

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

cd. tablicy

Grupa	Określenie lub rysunek znaku	Rodzaj pisma	Sposób składania		Inne wymagania
			Justunek		
			Wyszczególnienie	Wymagania	
Symbole, indeksy, współczynniki, przystawki cyfrowe i literowe, wartościowość i znaki ładunku	Współczynniki	proste, odmiana normalna	pomiędzy współczynnikami a symbolami $4P + 5O_2 \rightarrow 2P_2O_5$	1 p.	nie określa się
	Oznaczenie stężenia (m—molarność, n—normalność)		pomiędzy oznaczeniem stężenia a wzorem chemicznym $2n NH_4Cl$	2 p.	
	Przystawki cyfrowe		pomiędzy przystawkami $1,3,5-(CH_3)_3C_6H_3$ 1-chloro-2,4,6-trójnitrobenzen	bez justunku	oddzielać od siebie tylko przecinkami bez odstępów, łącząc je dywizem z symbolem lub nazwą
	Przystawki literowe łacińskie i greckie	odmiana normalna	pomiędzy przystawką a nazwą lub wzorem chemicznym <i>o</i> -dwuchlorobenzen <i>α,β</i> -dwuchloroaketon		przystawkę łączyć dywizem
	Wartościowość (I, II, III itp.)	proste, odmiana normalna w stopniach 5 i 6 p. lub górna	pomiędzy symbolami a wartościowością $HCl^{VII}O_4$		nie określa się
	Znaki ładunku + ⊕ - ⊖	odmiana środkowa pełna w stopniach 5 i 6 p. lub górna	pomiędzy symbolami a znakami ładunku $Cu^{2+} + 2NO_3^- + Na^+ + Cl^-$		zależnie od adiacji składać obok symboli na górnej linii pisma lub nad symbolami
Nawiasy i klamry	() []	odmiana środkowa pełna górna i dolna	pomiędzy nawiasami a symbolami $Ca(OH)_2$		wg BN-65/7440-05

2.3. Wytyczne specjalne**2.3.1. Składanie innych elementów nie objętych normą.**

W przypadku składania elementów wzorów chemicznych

nie objętych niniejszą normą obowiązuje sposób składania uzgodniony pomiędzy wydawcą a drukarnią.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE